

Svar på skriftligt spörsmål SSS 359/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om vattentjänster

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 359/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Harry Harkimo / liik.

Varför gör regeringens lagutkast det möjligt för utomstående investerare att äga 49 procent av vattenverk och upphäver helt medborgarinitiativets ursprungliga mål att förhindra försäljning av offentligt ägda vattentjänstfunktioner till kommersiella privata aktörer,

förstår regeringen delägaravtalets splittrande inverkan på kommunernas beslutanderätt,

med vilka metoder säkerställer regeringen att kommunerna oberoende av delägaravtal har beslutanderätt i enlighet med medborgarinitiativets mål och

hur säkerställer regeringen i sin proposition att vattentjänstfunktionerna, som är en viktig del av den kommunala infrastrukturen, hålls under kommunalt beslutsfattande och tillsyn då innehaven fördelas 49 procent på privatpersoner och 51 procent på flera kommuner, för att tjänsterna ska kunna erbjudas invånarna på ett tillförlitligt och hållbart sätt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Frågor om ändring av lagen om vattentjänster har tidigare besvarats i SSS 125/2024 och SSS 195/2024. Förslaget till ändring av lagen om vattentjänster som utarbetats av en arbetsgrupp tillsatt av jord- och skogsbruksministeriet var på remiss 1.7–30.9.2024. Över 130 utlåtanden inkom. För närvarande håller man på att gå igenom utlåtandena och utarbeta ett sammandrag av dem. Som stöd för den fortsatta beredningen har ministeriet dessutom beställt en tilläggsutredning om regleringsalternativens grundlagsmässiga aspekter.

Arbetsgruppen som berett lagförslaget granskade flera alternativa regleringslösningar för att genomföra den reglering som medborgarinitiativet förutsätter. Dessutom lät man göra en juridisk utredning om de ramvillkor som grundlagen ställer på regleringslösningen. Även regleringslösningarna i Sverige och Norge utreddes i samband med jord- och skogsbruksutskottets behandling

av medborgarinitiativ på det sätt som förutsattes (JsUB 11/2021 rd - MI 2/2020 rd). Under beredningen strävade man efter att hitta en lösning som säkerställer att ägandet och det bestämmande inflytandet i fråga om vattentjänsterna bevaras hos kommunerna på det sätt som riksdagen förutsätter, men som ändå tryggar det spelrum som ingår i kommunernas grundlagsenliga självstyrelse. Arbetsgruppens material kan ses i Projektfönstret med koden MMM033:00/2022.

Vattentjänstverkets vattentjänstegendom, det vill säga till exempel rör, som kommunen har bestämmande inflytande över, ska i fortsättningen bevaras helt och hållet i verkets ägo. Den regleringslösning som varit på remiss motsvarar i mycket stor utsträckning den svenska regleringslösningen, som jord- och skogsbruksutskottet hänvisar till i sitt betänkande. Äganderätten till vattentjänstegendomen motsvarar däremot den norska regleringslösningen, som jord- och skogsbruksutskottet också hänvisar till.

I lagutkastet avses med kommunens bestämmande inflytande bestämmande inflytande enligt 5 § i bokföringslagen (1336/1997). Den bokföringsskyldiges bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig enligt bokföringslagen förutsätter faktisk bestämmande inflytande och beaktar även delägaravtalsarrangemangen.

Oron för att en privat minoritetsägare enligt lagförslaget, som var på remiss, kan få ett faktiskt bestämmande inflytande i vattentjänstverket om kommuninnehavet fördelas mellan flera kommuner har också lyfts fram i remissvaren. Utkastet till proposition bedöms och preciseras utifrån remissvaren och de beställda grundlagsbedömningarna.

Utkastet till proposition om ändring av lagen om vattentjänster innehåller flera ändringar som tryggar vattentjänsterna för invånarna på ett tillförlitligt och hållbart sätt. Avsikten är att utfärda preciserande bestämmelser om egendomsförvaltning, långsiktig investeringsplanering och ekonomiplanering, beredskapsplanering för störningssituationer samt kommunens vattentjänstplanering.

Målet är att lämna en regeringsproposition våren 2025.

Helsingfors 25.10.2024

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah